

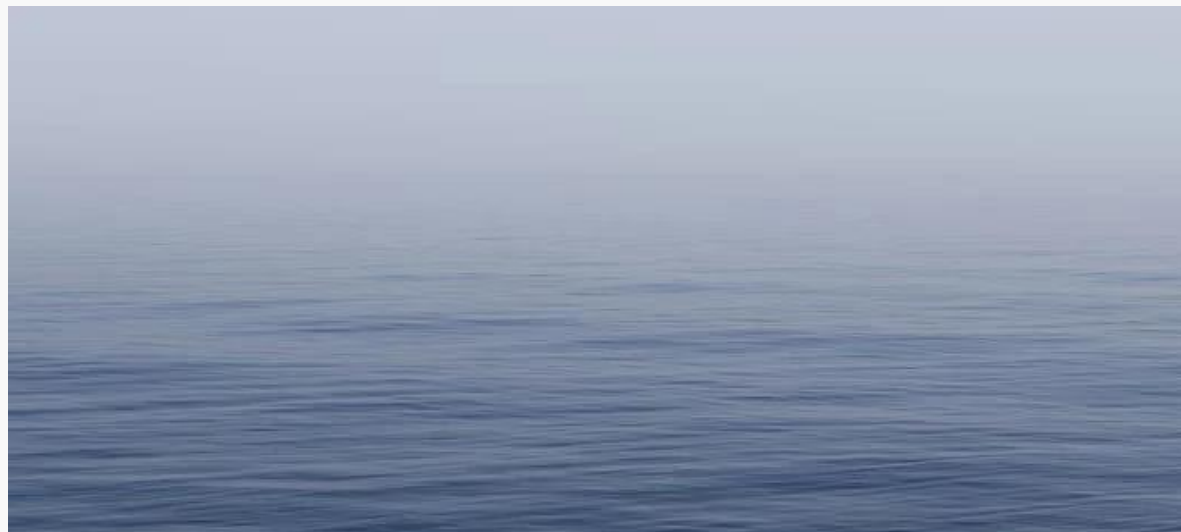
Krzysztof Kamil Baczyński.

**Barwy życia
i barwy poezji**

Na początku Bóg stworzył niebo i ziemię. Ziemia zaś była bezładem i pustkowiem: **ciemność** była nad powierzchnią bezmiaru wód, a Duch Boży unosił się nad wodami. Wtedy Bóg rzekł: „Niechaj się stanie **światłość**!” I stała się **światłość**. Bóg widząc, że **światłość** jest dobra, oddzielił ją od **ciemności**. I nazwał Bóg **światłość** dniem, a **ciemność** nazwał nocą.

(Rdz 1, 1-5)

W iluminacji błękitnych słońc
napłynię zieleń jak zieleń przed gradem
i potoczą się kule puszyste jak kot,
rzeki zielonozłotych gadów.

Dzwonią obłoki ptasie, ogromne cienie skrzydeł,
i jak fajki gigantów wulkany dymią i gasną.

Jak w wyjących smugach kominów
rodzę snów kolorową jasność?

(Elegia o genezie)

Barwy życia

Wczesne lata

**Urodził się 22 stycznia 1921 roku w Warszawie,
w domu przy ulicy Bagatela 10. Drugie imię
otrzymał po Norwidzie i po zmarłej siostrze. Był
synem Stanisława
Baczyńskiego oraz Stefanii
z domu Zieleńczyk.**

Uczęszczał do Gimnazjum im. Stefana Batorego, jednego z najlepszych w Warszawie. W 1939 roku zdał egzamin maturalny.

Krzysztof poznał Barbarę Drapczyńską 1 grudnia 1941 r. u koleżanki i zakochał się od pierwszego wejrzenia.

*Słońce, słońce w ramionach
czy twego ciała kryształ
pełen owoców białych,
gdzie źródło zielony tryska,
gdzie oczy miękkie w mroku
tak pół mnie, a pół Bogu.
(Miłość)*

Małżeństwo

Ślub odbył się 3 czerwca 1942 r. Trwał 10 minut.
Świadkami byli Jerzy Andrzejewski oraz
Jarosław Iwaszkiewicz.

*Niebo **złote** ci otworzę,
w którym ciszy **biała** nić
jak ogromny dźwięków orzech,
który pęknie, aby żyć
zielonymi listeczkami,
śpiewem jezior, zmierzchu graniem,
aż ukaze jądro **mleczne**
ptasi świt.
(Niebo **złote** ci otworzę...)*

Małżeństwo

Basia i Krzysztof byli bardzo drobni i młodzi, wyglądali jakby przystępowali do Pierwszej Komunii Świętej, a nie do ślubu – tak Jarosław Iwaszkiewicz wspominał tę ceremonię, która odbyła się w Kościele Św. Trójcy na Solcu.

Miłość w kolorach biało-srebrnych

*Stojąc przed lustrem ciszy
Barbara z rękami u włosów
nalewa w szklane ciało
srebrne kropelki głosu.*

(...)

*Przez ciała drżący pryzmat
w muzyce białych iskier
łasice się prześlizną
jak snu puszyste listki.*

(...)

*Więc ma Barbara srebrne
ciało. W nim pręży się miękko
biała łasica milczenia
pod niewidzialną ręką.
(Biała magia)*

Miłość w wielu kolorach

*Nie bój się nocy - ona zamyka
drzewa lecące i ptasie tony
w niedostrzegalnych, mrocznych muzykach,
w przestrzeni kute - **żółte** demony,
które fosforem sypiąc wśród blasku
wznoszą się **białe**, **modre**, **różowe**,
wznoszą się w lejach **żółtego** piasku,
w chmurach rzeźbione unoszą głowy.
(Kołysanka)*

Miłość w wielu kolorach

*Noc **zielona** była po dniu skwarnym
głębokość jej szumiała jakby liście **czarne**,
w których **mleczny** rdzeń wyrósł, i kroplami gwiazd
odmierzał się powoli nieostrożny czas.*

(Wybór)

Ciemne godziny, tygodnie, miesiące

Jeszcze przed wybuchem wojny zaangażował się w działalność konspiracyjną, zaś w czerwcu 1943 roku wstąpił do Harcerskich Grup Szturmowych. Wybrał pseudonim "Krzysztof Zieliński".

Rzeczywistość w kolorze **krwi**

*Niebo **krwawe**, do róży
podobne - leży na nas jak pokolenia gór.*

(Ten czas)

***krew** tak nabiera w żyłach milczenia,
ciągną korzenie **krew**, z liści pada
rosa **czerwona**.*

(Pokolenie [Wiatr drzewa spienia...])

*Pnie się wąż **biały** milczenia, przeciągły wydaje syk.
I wtedy budzą się płacząc, bo strzały pękają z daleka,
bo śnili, że dziecko poczęli całe **czerwone** od **krwi**.
(Gdy za powietrza zastłoną...)*

Ku pamięci

Barwy

(w) poezji

Występują u Baczyńskiego jako:

- **epitety (cechy rzeczy),**
- **rzeczy (samodzielne elementy utworów),**
- **wypowiedzi bezpośrednio odnoszące się do problemu kolorów.**

W wielu tekstach są jednym z głównych składników wizji świata.

Genesis i Apokalipsa, czyli jasność i ciemność

Opozycja jasności i ciemności wprowadza ciąg znaczeń etycznych: dobro – zło, czystość – nieczystość, ład – chaos (wojna, zagłada):

I zaklinał: "O moce, zatrzymajcie ciemność,
oto pną się kolumny, nim dzień - nie nadążę;
o, otwórzcie tę studnię - świt biały nade mną",
(Rzemieślnik)

Genesis i Apokalipsa

Żołnierze smukli. Twarzyczki jasne,
a moce **ciemne** trą się i gniotą,
(Z lasu)

Bo na tym śniegu ludzie -
- my z **ciemnymi** sercami.
(Wróble)

Która jesteś jak nad **czarnym** lasem
blask - pogody **słonecznej** kościół,
nagnij **pochmurną** broń naszą,
gdy zaczniemy walczyć miłością.
(Modlitwa do Bogurodzicy)

Opozycja bieli i czerni

W licznych utworach ta opozycja ma podobny sens aksjologiczny:

Upływa lęku biały jeleń
w motylim płasie nóg.

Kołuje wiatr i dmie jak strzelec
w wydęty chmury róg.

Pieśń dymi czarna.

(Piosenka)

Opozycja bieli i czerni

A nocą więdły w oknach ciche okiennice
i **czern** wsychała z błotem w szorstki, ciężki drelich,
żeby ją świt odkruszył, którym niebo pęka,
świt... jeszcze jeden granat spadły w gęstej **bieli**.

A nocą okna w obcych, pustych miastach
pluły nam nienawiścią w **czarny** kontur twarzy
(*Dni nienawiści*)

Nocą, gdy ciemność jest jak zwierzę **czarne**,
stoi cisza jak lęku drgający **biały** słup.
(*Poległym*)

Opozycja bieli i czerni

*Zamknąć tak - to z odległości -
w dwie figurki - czarną, białą,
rozdeptanych epok kości
i spalone żądzą ciało.
(Z szopką)*

*Jakże daleko wojna i życie!
O, zapomnienie krótkie jak myśli!
Ale się czuje tę czarną chmurę
odległą tylko o drżącą szybę,
o białe żagle kwitnącej wiśni.
(Oddech wiosenny)*

Opozycja bieli i czerni

Morze jest w nocy **czarne** - błyszczy **czernią** -
atrament Boga rozlany na ziemię
i lśniąca taflą bezfaliście skrzepły;
świeci w bezruchu aksamitem miodu...
Oczy krewetek **białe** - łzawy fosfor -
latarnie denne, śpiewające światła.
Białe księżycy ostrze zimnomienne
rozcina **smołę** na mieniające smugi...
(Dalmacja)

Dłoń wielka kształty fałduje za nieba **czarną** zasłoną
i kreśli na niej zwierzęta linią drżącą i **białą**.
(*** [Gdy za powietrza zasłoną...])

Odbarwienie

Opozycja barwy - odbarwianie także zawiera się w opozycji dobra i zła:

Groza wieje z przedmiotów w trupim świetle gwiazd.

Ucieka duszna rzeka, gwiazd porywa grom ją,
a przestrzeń mnie odbarwia boleśnie jak gaz.

(Śmierć samotna)

Oto się niebo odbarwia,
zamienia się w tabun wichrów,
jeszcze chwila pogardy,
a spadnie czarny śnieg.
(Oczy otwieram)

Wielobarwność

Barwa to obszar dobra. Kojarzy się z życiem, miłymi wspomnieniami, niewinnością, kreacją, Bogiem:

**W letni wieczór chabrowy gdy ziemia mnie boli
kiedy echo mi zagra wielobarwny slogan
znowu stanę jak dziecko twarzą na wprost Boga:
pić potoczysty błękit z lazurowych dolin.
(Wędrówki (II))**

**Kiedy świt jak owoc mleka dojrzewał
w kolorowych szybkach jaskiń,
(Serce jak obłok)**

Wielobarwność

Pan Bóg uśmiechnął się i wtedy powstała ziemia,
podobna do jabłka **złotego** i do zwierciadła przemian.
Po niej powoli się sączą zwierząt dojrzałe krople
wstępując z wód w powietrza - drgające **srebrem** - stopnie.
(...) Zwierzęta wnikają w korę, a kora porasta życie
i niewidzialne, w przestrzeni, wiruje ziemi odbicie.
Wtedy są wszystkie **kolory**, każdy od innych różny,
które są wszystkie te same pod szklaną kopułą próżni.
(Przypowieść)

Wielobarwność

Słowo „kolor(y)” pada w tej poezji także np. w: *Historii* („pułki kolorowe”), *Rapsodzie o klęsce*, *Świecie śnie*. Równie częsta jest używanie wielu barw (lub **wyrazów jednoznacznie je przywołujących**) w jednym utworze:

Już nie umiem mówić, a wasze słowa - śrut,
szeleszczą jak środek **różowej** muszli - obojętne.
Przecież upływa **zielona** krew ziemi, strach i głód,
a zwierzęta chodzą po ziemi jak **niebo** piękne.
Bóg jest najprostszy - przybliżone **morze** wschodu.
Nie ma tajemnic. **Żółty piasek**, **woda** i **ogień**,
gdzie schodzą wilki **szare** jak sen śniony na ławce ogrodu,
a kwiaty płyną przeze mnie jak przez szybę, gdzie kwitnące głogi.
(Prymityw)

Wielobarwność

Jakie brzegi nieśnione potrącałeś wiosłem?
Oto w dolinach **czarnych** rzeki z **ognia** płyną.
Do takich to nas potęg zwykłe dni poniosły.
Takim to dniom oślepli wołaliśmy: przybądź?

Jakże nam, przyjacielu, wynieść wierszy lotos,
biały i nieśmiertelny od hosanny prorocत्व,
przez **stal czerwonych** czołgów, przez kolumny młotów,
przez lęk płonący **żółto** najstraszniejszym porom?
(Do Andrzeja Kamińskiego)

Wielobarwność

Rosły rany w **zieleni** - czarne głowy zamków,
rżały chmury spętane, przemienione w konie.
Tylko w hosannach wiosny wspomnieniem o wdzięku
kwitły **różowe** i **złote** jabłonie.
(Olbrzym w lesie)

Wśród drzew, co są jak płaskie, **zielone** motyle,
święty Jerzy cwałuje po **czerwonej** ścieżce
na koniu, co się wznosi, a za nimi w tyle
czeka mała dziewczynka, włosy ma **niebieskie**.
(Wina)

Wielobarwność

W drzewach, w **zielonych** okien ramie
przez widma miast - srebrzysty gotyk.

Wirują ptaki **płowozłote**
jak lutnie, co uciekły z rąk.

W lasach **zielonych** - białe łanie
uchodzą w coraz cichszy taniec.

(Sur le pont d'Avignon)

Także np. *Dalmacja, Śpiew na wiosnę, Legenda, [Niebo złote ci otworzę...], Ballada o trzech królach, Cień z obozu, Wybór.*

Kolor biały

**Najczęstszy w wierszach poety. Ma też wariant mleczny.
Niejednoznaczny pod względem niesionych sensów. Oznacza np.
wartości religijne, czystość, niewinność:**

**To idzie święty w czerni przynosząc biel palców.
(Św. Franciszek)**

**Górą białe konie przeszły,
trop dymiący w kłębach stanął,
(...) Anioł biały szopkę niósł.**

(Z szopką)

**A niebo, co podobne do białej jabłoni
rozkwitającej, z wolna ciche pióro roni
(Krajobraz zimowy)**

Kolor biały

Także np. *Kolęda, Bajka*. W kręgu wartości pozytywnych są też dzień i świt, ciepło:

**Starym szlakiem powrotnych łabędzi
wiosna wróci jak balon wzdęty **białym** ciepłem
(Podróż w naturę)**

**Właśnie świt nad nocą przysiadł; jakby ptak
skrzydłem **mlecznym** gwiazdy z wolna ścierał,
(Serce jak obłok)**

**Również: elementy przyrody, np. *Narzeczona* („białe motyle”),
czystość i miłość, np. *Serce* („Serce jest ptak biały”, „Do matki”).**

Kolor biały

Inne znaczenie, to smutek, zima, kruchość, obojętność, nawet zło oraz śmierć, np.

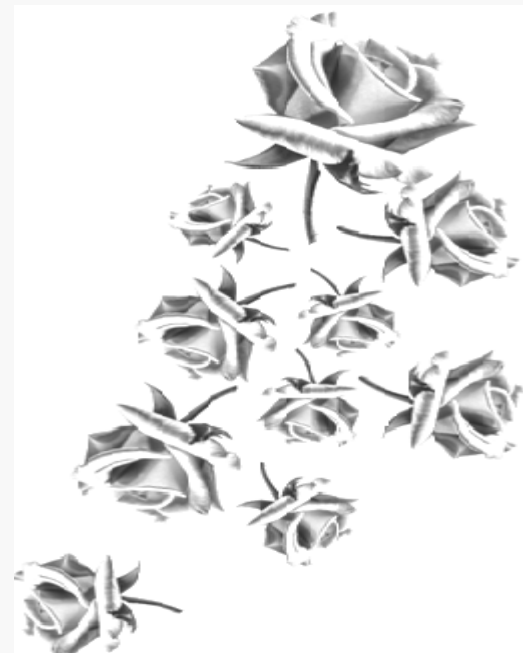
Z brzęczącej blachy morza wypełzną niedbale
powolne, gęste wyspy obok przejdą **bielą**
ciepłym rozlewem ulic pierząc roje palem
słońce na **białe** ciepło w zębach osad mieląc.

(Podróże)

Przebudziły się w nas zwierzęta
i duchy **mleczne** się budzą.

(O wolność)

Także np. *Madrygał, Legenda, Słowa do deszczu, Pożegnanie
żałosnego strzelca.*

Kolor brązowy i rdzawy

Brąz miewa znaczenie pozytywne, ale **rdza** – tylko negatywne:

Wtedy będzie jakby kniei płynność,
pół-zielona, a pół-brązowa,
która z wolna pod wzrokiem się rusza
żółtym puchem leżących tam zwierząt.
(Wesele poety)

Ja wierząc tak w umarłych żywym obcowanie
i poznając - do krzywdy przykładam miecz rdzawy,
(Rycerz)

Kolor czarny, hebanowy, kary

Kolor strachu, grozy, goryczy, śmierci, żałoby, upiorów:

Czy byliście w pociągach pustych, które anielsko wstąpiły w
zaświat?

Na ostatnich stacjach, gdzie urywa się czas,
gdzie w **czarnych** lustrach wypisano ostateczne znaki i hasła
(Wyzwanie)

To muza nadobnych wierszy. Staje cieniem jej **czarny** upiór
wśród konających koni i szczurów, sunących w ciemność,
(O muzie)

Kolor czarny, hebanowy, kary

To wojna, ruina, zatracenie:

Dom rósł w śmierć czarnym dębem,
gdzie kornik żerujący na dźwiękach.

(...) Była droga czarna, namokła,
była droga kół czarnych,
(Sen)

jeszcze chwila pogardy,
a spadnie czarny śnieg.
(Oczy otwieram)

(...) Czarne czasu koła
jedne w drugie wplecione, czyn pociąga czyn.
(Modlitwa II)

**poczerniały twarze pokoleń,
(Warszawa)**

**piersi zgniecie czas czarną łapą;
(Z głową na karabinie)**

**W skośny stół z matowej czerni
księżyc wylał płytką rzeką
(Piosenka księżycy)**

Także np. [*Niebo złote ci otworzę...*], *Epilog*.

**Kolor czarny,
hebanowy, kary**

Kolor czerwony (krwawy)

Czerwień często kojarzy się z krwią:

Czerwień krwi dzieciennie się wyśni
jako wzdęte policzki wiśni.

(Pioseneczka)

W mojej ojczyźnie była wiosna
i maki kwitły w krople **krwi**;

(Hej, z drogi precz!)

śnili, że dziecko poczęli całe **czerwone od krwi**.

(*** [Gdy za powietrza zasłoną...])

Kolor czerwony, purpurowy

W tym polu znaczeniowym mieszczą się też zagrożenie, ogień:

Kto z was wierzy, że oto po polanie **czerwonych** obłoków
przebiegł koń apokalipsy i znikł?
(Wyzwanie)

Wiatraki rozszalałych wirujących myśli
drą nam jaźnie **purpurą** powstających godzin.
(Piosenka)

W **różowym** hamaku wybrzeża
koń **purpurowy** gna,
(Legenda)

Kolor czerwony, purpurowy

Stały rzeki ognia

ścięte krą **purpurową**;

(Pokolenie [Do palców przymarły struny])

Za nim smoki **purpurowe** suną,

(Wesele poety)

Bo dzieci są cierpliwe - przykute do murów,
ścięte mrozem w szkło **białe**, ściskają kreski ust,
by nie wypadły z nich **czerwone** bąble bólu,
(Dzieci na mrozie)

Kolor czerwony, purpurowy

Budzi też skojarzenia pozytywne, np. z (trudną) miłością, egzotyką:

**Wydęte karawele o żaglach z czerwonych motyli,
Pachnące cynamonem, pieprzem i imbirem,
Upływają po morzach mosiężnych,
(Legenda)**

**Bo kochać znaczy tworzyć,
począć w barwie burzy
rzeźbę gwiazdy i ptaka
w łun czerwonych marmurze.
(Źródło)**

Kolor fioletowy

Na ogół kojarzy się pozytywnie, np.

Na **fioletowos**zarych łakach
niebo rozpina płynność arkad.
(Piosenka)

Czy zobaczę te oczy **fioletem** głębokie,
w których niebo ojczyste chmur rośnie natłokiem
pod lukiem triumfalnym napiętym w brwi **czerni**?...
(L'Esclave, tłum. z J. M. d'Hérédia)

Kolor fioletowy

Oznacza też ból, podatność na zranienie:

**Patrzę wam prosto w oczy, a krok mój jest wiekiem.
Gdzie las się kończy nagle fioletowym ostem -
myśliwy z psem, który też był kiedyś człowiekiem.
(Lasem)**

Kolor niebieski, błękitny, lazurowy, granatowy

Ma liczne odcienie, także np. chabrowy, modry, siny, turkusowy. Często odnosi się do przestrzeni, powietrza, nieba, spraw pozaziemskich:

dzień przyjedzie **lazurowym** pociągiem westchnienia.

Zaczniemy

niebo w **błękitne** plamy na łąkach zamieniać
(Mistyka)

droga przeszła w **niebieską** równinę.

(Ballada zimowa)

Kolor niebieski, błękitny, lazurowy, granatowy

Oznacza strefę świętości i ciszy, spokoju:

Kiedy czas - kościół rozparty w staw - cmentarz
przebrnie po uda w dzwonach leniwych w południe
powstanie wieczna niedziela - przestrzeń **błękitno**-święta
zapalić **lazar** światła od mglistych majolik złudniej.
(Moment wieczności)

uśniemy w zapach włosów jak w morze kołysem
kiedy mewy przebijają **błękit** bielą lotu
(Podróż w naturę)

Kolor niebieski, błękitny,
lazurowy, granatowy

Także chłód i gwałtowny ruch:

Niebo w błocie zatopione pije ziemię
i zwichrzone, **granatowe** szarpie drzewa,
(Pożegnanie żałosnego strzelca)

Drgnął nieboskłon jak przerażone oczy,
zanim się rozpadł w szklane, **niebieskie** kwiaty.
(Groteska)

Kolor niebieski, błękitny, lazurowy, granatowy

Wiąże się z fantazją i magią:

**Knieje się pienia - tylko pomyśl -
w powietrza falującym tchu
niedźwiedzi pomruk zaczajony,
niebieski jezior duch.**

(Z wiatrem)

**Wtedy przez pustą ramę portretu wychodzi
duch ogromny, szeleszcząc od niebieskich iskier
(Magia)**

Kolor różowy

Kojarzy się z nadprzyrodzonością, pięknem:

W dzień płatki rąk **różowe**
i ciała kielich dostały,
stoi anioł **biały** u głowy
albo ptak - na serce - za mały.
(Hymny)

O świcie przebudzeni ludzie wznoszą głowy
i wyglądając w pejzaż widzą ślad **różowy**
i stygmaty piór **białych** opadłe przez noc,
(Hallelujah)

Kolor różowy

Także z fantastyką i magią:

pod krużgankiem drzew
zbiera **złote** jabłka
różowawy lew.

W **różowym** hamaku wybrzeża
koń purpurowy gna,
(Legenda)

Więc w suchym blasku iskier rośnie łuk **różowy**
piersi wygiętych twardo, ust rozwartych koncha,
podłużne liście powiek.
(Magia)

Kolor różowy

Budzi też jednak skojarzenia ambiwalentne lub negatywne:

**Modry ptaku, przynieś
pogłos o zwierzynie,
zarzuć tropu nić
na różowe kły.
(Łowy. Ballada)**

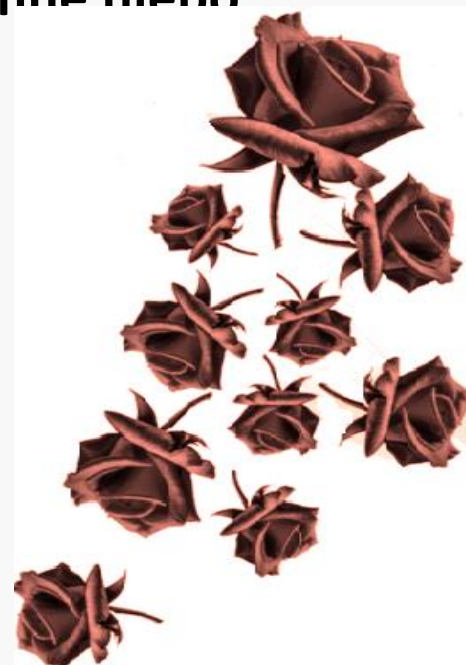
Kolor rudy

Budzi skojarzenia raczej negatywne:

Znużony, zastygnę u sklepień; w strzelnicy **rudego** muru
twój portret sprzed lat zobaczę wprawiony w zimne niebo
(Elegie zimowe)

Tajemnicę przesypując w sobie
jak w zamkniętej kadzi ziarno,
jechali trzej królowie
przez ziemię **rudą** i skwarną.
(Ballada o trzech królach)

Także np. *Elegia o... [chłopcu polskim]*.

Kolor srebrny

Ten kolor to cielesność:

**Więc ma Barbara srebrne
ciało.**

(Biała magia)

**Tylko skrzydła jej srebrnych włosów
długo wiały na porannym wietrze
i sypały się w błękitną przestrzeń,
(Serce jak obłok)**

Kolor srebrny

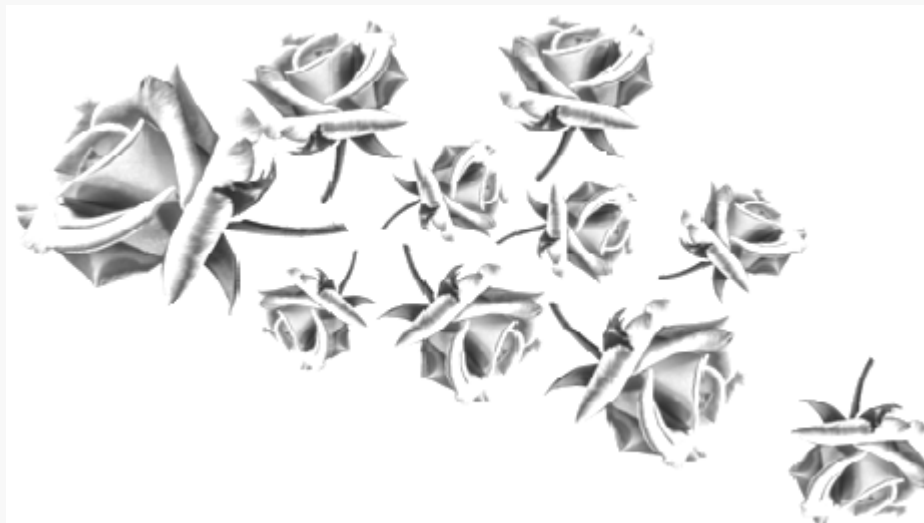
Oniryzm:

srebrny palec katedry wytknął kurant

ostry jak nóż:

awemaria.

(Sen)

Kolor srebrny

Przyroda:

**Ciężar przestrzeni przenoszę na barkach,
na srebrne brzegi w gorzką zieleń brodząc.
(Tędy, przez wzgórza ciszą zarośnięte)**

**spadały księżyce na płask
do dna stopionego w srebro.
(Legenda)**

**Noc. Para bucha z pysków srebrnych koni.
(Krajobraz zimowy)**

Kolor szary, siwy

Jest opozycją do kolorów, przeszłością, starością; zbliża się do bezbarwności:

**odgarniecie wspomnienia i liście, jak włos
siwiejący na płytach płaskich.**

(Historia)

**W mocnych fontannach bezgranicznych barw
szarość uwiędła.**

(Kantylena)

Kolor szary, siwy (c.d.)

**W lasach siwych od błysków
jak znużenia kołyską
wracał rycerz z puszystych łowów.**

(Ballada zimowa)

Kolor zielony, malachitowy

Kojarzy się z przyrodą – drzewami, łąką, wodą, życiem. Nierzadko towarzyszy mu smutek:

Jesień rok za rokiem idą,
gwiazdy jak deszcze szyby tną.

Zielone łanie na polanie,
u okien huczy serca bąk.

Nie płacz, kochana, lat złowrogich,
spod twoich rzęs **zielony** liść,
ptaki i drzewa trysną, drogi,
po których dalej trzeba iść.
(Z wiatrem)

Kolor zielony, malachitowy

natura - otchłań

zিয়েনিয়েjąca na krańcach błękitu

(...)

w bujnym zielonym bambusie trzcina kołysze jak szelest
dżungla zielonym ciepłem owinie dźwięk brązu

(...)

A noc wilgotnym ciałem otrze się w mgły zieleń
dżungla paruje w górę mokrą mgiełką potu
uśniemy w zapach włosów jak w morze - kołysem
kiedy mewy przebijają błękit białą lotu

(Podróż w naturę)

Kolor zielony, malachitowy

Ciężar przestrzeni przenoszę na barkach,
na srebrne brzegi w gorzką **zielen** brodząc.
(Tędy, przez wzgórza ciszą zarośnięte)

Maszeruje pluton przez **zielony** las
Pod hukiem granatów, pod ulewą gwiazd.
Wezmę ja karabin, pójdę z nimi wraz,
Pójdziemy do szturmu przez **zielony** las.
(Maszeruje pluton przez zielony las)

Kolor zielony, malachitowy

**Wprowadza nastrój sielanki, ale również baśni,
niesamowitości:**

**Znów wędrujemy ciepłym krajem,
malachitową łąką morza.**

(Piosenka)

**Siano prześnione jest widmem i drży
w zielonej rosie wiolin.**

(Idylla kryształowa)

Także np. *Ballada morska, Wisła.*

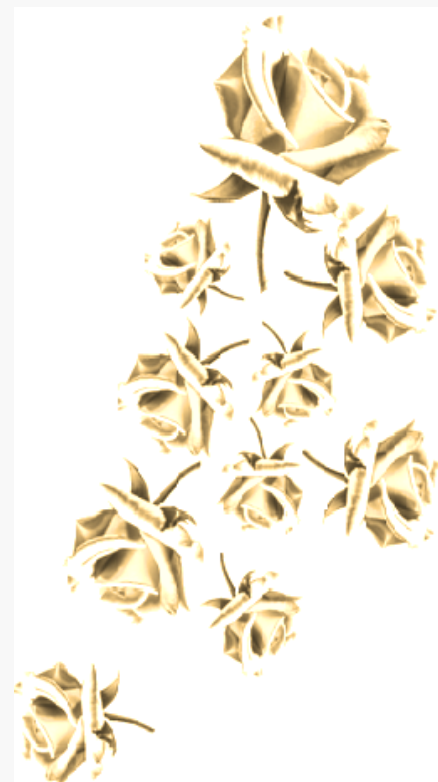
Kolor złoty

To znak nadprzyrodzoności, nieba, Absolutu:

**A oto mamy niebios złoty namiot,
(Dzieło dla rąk)**

**Sklepienie - chwila - a niebo rozsadzi,
jest jak pierś w górach coraz szersza, niosąc
strumień biały, rzucony jak ogień z powały,
który jest słońca promieniem i głosem,
a w nim gołębie krążą znacząc ślady lotu
i jak pył w świetle cichym zmieniają się w złoty.
(Wielkanoc)**

Także np. [*Niebo złote ci otworzę...*], *Dzieło dla rąk*.

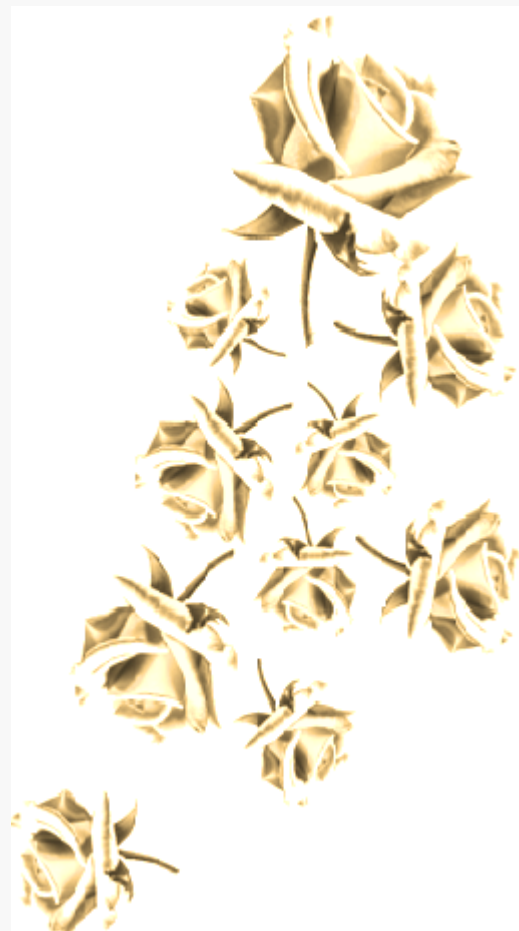

Kolor złoty

Także mitu, odrealnienia, baśni:

i marzyli **złotych** dębów widma
z tym uśmiechem, który chyba znasz.
(Bajka)

Dziewczynko, która fruwasz,
na ptaki rozmnożona.
Biały pył? Jasny potok?
Promień ścieżek jak **złoto**
na skrzydłach? Na ramionach?
(Promienie)

Kolor złoty

Złote kosy i oczy,
co jak senność złej nocy
na gościniec wyniosła dziewczyna.
(Ballada zimowa)

Będę rozmawiał z niedźwiedziem **złotym**
pod śliw ciężarem,
(Zjawy)

Oto czasy schodzą i co dzień smutne zwierzęta
pod lipą przy ogniu składają głowy,
a z sierści mrużą **złoto**.
(Hymny)

Kolor złoty

Element przyrody i błogości:

Dojrzewały w sadach śliwy, śliwy **złociste**, jakby
kto krople słońca w powietrzu ostudził nagle jak wosk.
(Serce jak obłok)

Przeciągają wzdłuż winnic grzbiety skwaru - rtęcią
i morze się ugina drętwe ciepłym **złotem**
(Podróże)

Także np. *Elegia, Źródło.*

Kolor żółty

Kojarzy się raczej negatywnie – z cierpieniem, nienawiścią, wrogim krajobrazem:

**Księżyc zadymiony niebem
rozlepia plakaty - **żółte** plamy ciszy,
(„Stare miasto”)**

**Trzeba nam było długo iść w nienawiść
(...) i dni w przegniły, **żółty** blask rozkrwawić,
(Dni nienawiści)**

Także np. *Elegia o... [chłopcu polskim], Słowa do deszczu.*

Rok Baczyńskiego

Prezentacja (Genially) i konkurs ogólnopolski

Inne materiały (strona internetowa PBW)

- Test dla uczniów *Czy znasz Krzysztofa Kamila Baczyńskiego?*
- Scenariusz lekcji dla uczniów klas 7 - 8 szkoły podstawowej.
- Materiały w sieci.
- Zestawienie bibliograficzne.
- Z naszych zbiorów.

<https://pbw.katowice.pl/index.php/rok-2021/rok-krzysztofa-kamila-baczynskiego>

- Wydarzenie Miesiąca – YouTube

<https://www.youtube.com/watch?v=iOIZBsul-I8>

Źródła

Katarzyna Dzierzbicka, *Ostatnie dni Baczyńskiego*, „Pamięć.pl” 2014, nr 7/8, s. 88-91

Magdalena Goik, *Kobiety w literaturze*, Warszawa 2009, s. 228-231

Eliza Kiepura, *Świat archetypowy i świat rozszczepiony w poezji Krzysztofa Kamila Baczyńskiego*, „Przegląd Humanistyczny” 2010, nr 4, s. 113-123

Anna Kister, *Kolor w poezji Krzysztofa Kamila Baczyńskiego*, „Pamiętnik Literacki” 1986, z. 2, s. 193-222

Paweł Paziak, *A pełno było krwi na ziemi i w obłokach - konotacje semantyczne krwi w poezji K.K. Baczyńskiego*, „Poradnik Językowy” 2005, nr 4, s. 59-73

Stefan Zabierowski, *Krzysztof Kamil Baczyński. Biografia i legenda*, Wrocław 1990. ISBN 8304036150

Źródła zdjęć

<https://culture.pl/pl/tworca/krzysztof-kamil-baczynski>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Krzysztof_Kamil_Baczy%C5%84ski#/media/Plik:Tablica_Krzysztof_Kamil_Baczy%C5%84ski_pa%C5%82ac_Blanka_01.JPG

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2c/Stanislaw_Baczynski.jpg

https://pl.wikipedia.org/wiki/Stefania_Ziele%C5%84czyk

https://pl.wikipedia.org/wiki/Krzysztof_Kamil_Baczy%C5%84ski#/media/Plik:Tablica_Krzysztof_Kamil_Baczy%C5%84ski_Bagatela_10_Warszawa.JPG

https://pl.wikipedia.org/wiki/Krzysztof_Kamil_Baczy%C5%84ski#/media/Plik:Tablica_Krzysztof_Kamil_Baczy%C5%84ski_Ho%C5%82%C3%B3wki_3.JPG

<https://www.lo26.pl/main/2011-08-30-18-18-34/patron?id=50>